

[Robert Sørensen.]

fået overenskomsten om samarbejdsudvalg på virksomheder, hvilket har bevirket, at mange socialt forstående arbejdsgivere har indset, at hvis arbejderne skal være positivt indstillet over for produktionsfremmende midler, moderne arbejdsmetoder, bør de også have andel i det overskud, som virksomheden eventuelt giver som følge heraf. Derfor har staten også ment sig forpligtet til at give sit bidrag gennem denne lov, hvorefter der er nedsat et udbyttedelingsnævn, der giver virksomheder og arbejdere vejledning vedrørende oprettelse af ordninger som udbyttedeling og sociale fonds samt oplysninger om skattelettelser for de virksomheder, som opretter sådanne ordninger.

Udbyttedelingsnævnet har modtaget henvendelser fra virksomheder og samarbejdsudvalg om oplysninger angående oprettelse af sådanne fonds og andre ordninger, som kunne skabe mere produktion og større tryghed i virksomhederne og på arbejdspladserne. Men de erfaringer, som er indhøstet, er ikke tilstrækkelige til, at loven kan tages op til endelig revision på nuværende tidspunkt. Det er min opfattelse, at denne lov, når tilstrækkelige erfaringer er indhøstet, kan blive til stor gavn for arbejdere og arbejdsgivere, ja, for samfundet som helhed, ved øget indsats i produktionslivet, som vil give øget velstand for befolkningen.

Som det fremgår af arbejdsministerens fremsættelse og bemærkningerne til lovforslaget, har nævnet også skaffet sig visse oplysninger og fået visse erfaringer, men de menes ikke at være tilstrækkelige til, at man kan foretage ændring i loven nu. Derfor skal jeg ganske kort på mit partis vegne anbefale den foreslåede ændring gående ud på, at § 5 udgår af loven.

Anker Lau: Bestræbelser for at forbedre produktionen og hele forholdet mellem arbejdere og funktionærer og deres arbejdsgivere mødes fra alle sider med sympati og velvilje, og dette var da også tilfældet, da loven om fremme af udbyttedeling og oprettelse af sociale fonds blev vedtaget næsten enstemmigt i 1957. Der var vel da gået ca. 30 år, siden det første forslag vedrørende disse spørgsmål blev forelagt det høje ting, og der er vel næppe nogen side af disse pro-

blemer, der ikke i tidens løb har været endevendt, ligesom alle konsekvenser har været vejet på guldvægt. Resultatet blev derfor også noget andet og bedre end det, der oprindeligt var tænkt.

Det lovforslag, som vi gennemførte i 1957, blev af vejledende og frivillig karakter i stedet for at indeholde påtvungne generelle foranstaltninger, og det tror jeg var en god ting. Skal forholdene mellem mennesker i almindelighed og mellem arbejdsgivere og arbejdere i særdeleshed forbedres, kan det kun ske gennem gensidig udvikling af sådan noget som det, vi her behandler, og gennem forståelse og samarbejde. Hvis man vil gennemtvunge noget, som større kredse inden for enten den ene eller den anden lejr ikke finder rimeligt, kan det kun uddybe modsætningerne. Loven går derfor i store træk ud på, at der oprettes et nævn, som skal være vejledende for dem, der ønsker en udbyttedeling eller oprettelse af sociale fonds, og nævnet kan rette opfordringer i så henseende, men det er helt frivilligt, om virksomhederne og deres medarbejdere vil gå ind på tanken.

Det nu foreliggende lovforslag går kun ud på, som også den foregående ærede ordfører understregede, at fjerne revisionsbestemmelsen, altså gøre loven permanent, indtil der fra en eller anden side tages et initiativ til dens revision.

Siden 1957 har man formentlig dog indhøstet visse erfaringer, og man har vel kunnet danne sig et indtryk af virkningerne også på de områder, hvor man i sin tid nærede betænkeligheder. En af disse betænkeligheder var jo frykten for, at sådanne ordninger kunne affolke de mindre virksomheder til fordel for stordriften. En sådan udvikling ville også efter min mening være beklagelig, thi selv om man i vore tider med den kostbare, men nødvendige tekniske udvikling må erkende, at visse former for stordrift er en nødvendighed i et moderne samfund, må man af mange grunde, ikke mindst rent menneskelige grunde, fremme en udvikling af og et samarbejde mellem de mindre mellemstandsvirksomheder, hvor dette er muligt. Jeg lægger megen vægt på denne side af sagen og venter, at de erfaringer, man nu har indhøstet, kan give et fingerpeg om lovens virkninger på disse områder.